

СЕКЦІЯ 2. СТІЙКІСТЬ, ВІДНОВЛЕННЯ ТА СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-8>

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ М. ОДЕСИ

Колоденко Олена Володимирівна

*доктор медичних наук, доцент,
директорка департаменту охорони здоров'я
Одеська міська рада
м. Одеса, Україна*

Актуальність. Одеська територіальна громада, як один із найбільших логістичних та гуманітарних хабів Півдня України, потребує комплексної трансформації медичної галузі. Сучасна стратегія розвитку міста має не лише відповідати викликам воєнного часу, а й синхронізуватися з Національною стратегією розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року. Основна мета – перехід від моделі «утримання закладів» до моделі «надання якісної та доступної послуги», створення єдиного медичного простору для пацієнтів.

Стратегічні напрями. Реформування мережі медичних закладів Одеси базується на принципах госпітального планування та фінансової автономізації. Для підвищення інвестиційної привабливості має розвиватись впровадження механізмів державно-приватного партнерства (ДПП) для оновлення високовартісного обладнання (МРТ, КТ, ангиографи).

Оптимізація ресурсів. Консолідація малопотужних закладів у спроможну мережу для максимізації виплат від НСЗУ за програмою медичних гарантій. Посилення ролі кластерних лікарень з максимальною кількістю договорів з НСЗУ і відповідно максимальною пропозицією послуг для пацієнта в межах програми медичних гарантій по-перше, відповідають пріоритетам світового рівня, по-друге створюють єдиний медичний простір для пацієнтів, забезпечуючи пацієнтоорієнтований підхід.

Диверсифікація доходів. Розвиток платних послуг (не пріоритетних для ПМГ) та залучення міжнародних грантів для термомодернізації будівель. Для успішної диверсифікації необхідно запровадити систему управлінського обліку, яка чітко покаже собівартість кожної послуги, щоб розуміти, які напрямки є прибутковими, а які – дотаційними.

Інтегрована модель. Від ПМД до високоспеціалізованої допомоги. Стратегія передбачає створення безбар'єрного маршруту пацієнта (рис. 1):

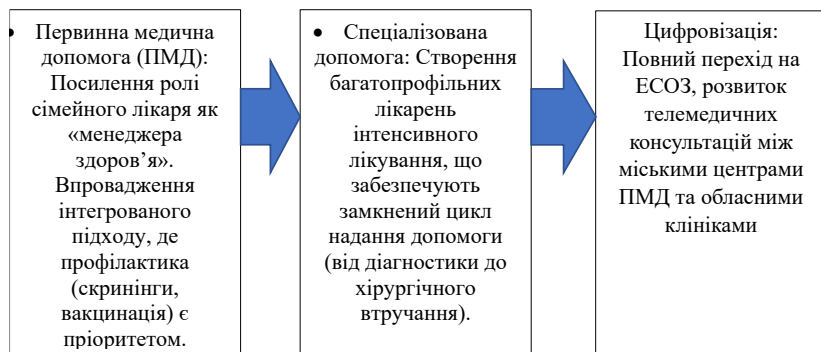

Рис. 1. Алгоритм безбар'єрного маршруту пацієнта

Нові пріоритети. Реабілітація, ментальне здоров'я та паліатив. З урахуванням наслідків війни, Одеська громада фокусується на критичних напрямках:

- медична реабілітація: створення сучасних реабілітаційних відділень у кожному районі міста. Використання мультидисциплінарних команд (фізичні терапевти, ерготерапевти).

- ментальне здоров'я: впровадження всеукраїнської програми «Ти як?». Інтеграція послуг із психологічної підтримки на рівні первинної ланки.

- паліативна допомога: розширення мережі мобільних паліативних бригад та стаціонарних хоспісних ліжок для забезпечення гідної якості життя пацієнтів.

Людський капітал та професійний розвиток як завжди в пріоритеті: збереження медичних кадрів – стратегічне питання безпеки громади. Для реалізації програми збереження медичних кадрів впроваджуються муніципальні стимули: програми забезпечення житлом (оренда, пільгові

кредити) та додаткові муніципальні надбавки для дефіцитних спеціальностей.

Стимулюється безперервний професійний розвиток (БПР): створення на базі кластерних лікарень тренінгових центрів та співпраця з міжнародними клініками для стажування лікарів.

Пацієнтоцентричність та залученість. Перехід до моделі «Value-based healthcare» (медицина, орієнтована на результат) супроводжується покращенням сервісної складової: покращення логістики в закладах, електронні черги, зворотний зв'язок через медичні ради при лікарнях. Активне проведення просвітницької кампанії для мешканців міста щодо прав пацієнтів та важливості ранньої діагностики.

Ветеранська політика: медицина для героїв. Медицина ветеранів в Одесі розглядається не як окрема галузь, а як наскрізний пріоритет:

- спеціалізовані «Зелені коридори»: позачергове надання послуг та діагностики для УБД.
- комплексна декомпресія: поєднання медичної допомоги з соціальною адаптацією та протезуванням.
- сім'ї ветеранів: психологічний супровід та медичне оздоровлення членів родин захисників.

Висновки. Реформування системи охорони здоров'я Одеси має відбуватися через призму ефективного менеджменту, цифрової трансформації та людяності. Тільки поєднання фінансової стійкості спроможних кластерних закладів із глибоким фокусом на реабілітації та ветеранській політиці дозволить громаді створити стійку систему, здатну витримувати навантаження та надавати допомогу європейського рівня.

Література:

1. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2025 № 34-р. URL: https://healthstrategy2030.com.ua/UKR_Health_Strategy_2030_final.pdf (дата звернення: 16.03.2026).
2. World Health Organization. Ukraine: Health Emergency Appeal 2025 (January 15, 2025). URL: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-who-health-emergency-appeal-2025-january-2025> (дата звернення: 15.03.2026).